

**HAZİNEYE AİT TAŞINMAZ MALLARIN
DEĞERLENDİRİLMESİ VE KATMA DEĞER VERGİSİ
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN**

Kanun Numarası : 4706
Kabul Tarihi : 29/6/2001
Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 18/7/2001 Sayı : 24466
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5, Cilt : 40

Amaç⁽¹⁾

Madde 1- (Değişik: 3/7/2003-4916/1 md.)

Bu Kanunun amacı; Hazineye ait taşınmazların daha kısa sürede ekonomiye kazandırılmasıdır. Bu Kanunda geçen Bakanlık deyimi Maliye Bakanlığını ifade eder.

Bakanlar Kurulu kararı ile tahsisin kaldırılması ve satış⁽¹⁾

Madde 2-(Değişik: 3/7/2003-4916/2 md.)

Hazineye ait taşınmazlardan, tahsisli olanların ekonomiye kazandırılması amacıyla tahsislerinin kaldırılmasına, Bakanlığın teklifi üzerine, Bakanlar Kurulunca da karar verilebilir. Bu taşınmazların satışı öncelikle yapılır.

(Ek fıkra: 3/4/2013-6456/36 md.) Mülkiyeti Hazineye veya kamu idarelerine ait olan taşınmazlardan bir kamu idaresine tahsisli olan ancak başka bir kamu idaresince kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi için ihtiyaç duyulan taşınmazlardan fiilen kamu hizmetlerinde kullanılanlar dâhil olmak üzere, hangi kamu idaresinin taşınmaza daha çok ihtiyacının olduğunun belirlenmesi ve bunların tahsislerinin kaldırılarak ihtiyacı olan kamu idaresine tahsisi konusundaki idari uyumsuzluklarda nihai karar vermeye, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(Ek fıkra: 3/4/2013-6456/36 md.) Mahalli idareler hariç olmak üzere genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, döner sermayelerin, fonların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları hariç özel kanunla kurulmuş diğer kamu idarelerinin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları ile müesseselerinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklar ve şirketlerin mülkiyetinde ve tasarrufunda bulunan tatil köyü, termal tesis, eğitim ve dinlenme kampları, eğitim, dinlenme ve spor tesisleri, misafirhane ve diğer sosyal tesislerin ekonomiye kazandırılması amacıyla, bu tesislerin maliklerinin kendilerince, Bakanlıkça, Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca veya Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca; değerlendirme işlemini yapacak idarenin mevzuatına göre ve bu mevzuatta belirtilen usullere göre satılmak, kat/arsa karşılığı inşaat yaptırılmak, üzerlerinde sınırlı ayni hak tesis edilmek suretiyle veya diğer yöntemlerle değerlendirilmesine, değerlendirmenin hangi idare tarafından ve hangi yöntemle yapılacağına, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.

(Ek fıkra: 3/4/2013-6456/36 md.) Üçüncü fıkra kapsamındaki taşınmazların değerlendirilmesinden elde edilen gelirler, genel bütçeli idarelerde ilgili idarenin merkez muhasebe birimi hesaplarına aktarılır ve özel gelir kaydedilir. Özel gelir kaydedilen bu tutar karşılığında idare bütçesine münhasıran yatırım ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Özel bütçeli idarelerde bu gelirler muhasebe birimi hesaplarına aktarılır ve bütçelerine gelir olarak kaydedilir. İdareler bu gelirleri münhasıran yatırım ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde ödenek eklemek suretiyle kullanır. Diğerlerinde ise, elde edilen gelirler kendi mevzuatına göre muhasebe birimi hesaplarına aktararak bütçelerine gelir olarak kaydedilir ve ilgili mevzuatına göre münhasıran yatırım ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kullanılır. Değerlendirme işlemleri, maliki idareler dışında diğer idarelerce yapılan taşınmazlar için yapılan masraflar aktarılacak gelirlerden düşülür.

(Ek fıkra: 3/4/2013-6456/36 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye, uygulamayı yönlendirmeye ve izlemeye, uygulamada ortaya çıkacak tereddütleri gidermeye Bakanlık yetkilidir.

Hazine adına orman sınırları dışına çıkartılan yerler

Madde 3 – (İptal: Ana. Mah.’nin 23/1/2002 tarihli ve E .2001/382, K. 2002/21 sayılı Kararı ile.)

Doğrudan satış

Madde 4 – Hazineye ait taşınmaz mallar;

a) Karşılıklı olmak, Dışişleri Bakanlığının olumlu görüşü alınmak ve diplomatik amaçlarla kullanılmak kaydıyla yabancı devletlere,

b) **(Değişik: 3/7/2003-4916/3 md.)** Üzerinde çeşitli amaçlarla kişiler lehine sınırlı aynı hak tesis edilmiş ise, zemini ile üzerindeki bina ve tesislerin Hazineye geçmesi gereken kısmı, talep edilmesi halinde hak lehdarlarına,

c) **(Değişik: 3/7/2003-4916/3 md.)** Hisse oranı yüzde kırkı veya hisse miktarı uygulama imar planı sınırları içinde dört yüz, dışında ise dörtbin metrekareyi aşmamak kaydıyla talepte bulunan hissedarlarına, ⁽²⁾

d) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında, köy ve mezraların yerleşme alanı içinde bulunan ve yüzölçümü beş bin metre kareye kadar olan Hazineye ait taşınmaz mallar kullanıcılarına,

e) 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununa göre kurulan vakıflara,

f) **(Değişik: 3/7/2003-4916/3 md.)** Kuruluş amaçlarında kullanılmak ve ticari faaliyete konu edilmemek üzere; kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlar ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına,

g) **(Ek: 3/7/2003-4916/3 md.)** Tapu kayıtlarında tapu fazlalıklarının Hazineye ait olduğuna ilişkin şerh bulunan taşınmazlardaki fazlalıklar, tapu malikine veya mirasçılara,

(1) 1 inci maddenin başlığı "Amaç ve tanımlar"; 2 nci maddenin başlığı "Kurul, komusyanlar, taşınmaz malların ve değerinin tespiti ile ihale usulü" iken, 3/7/2003 tarihli ve 4916 sayılı Kanunun 1 inci ve 2 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) 23/7/2010 tarihli ve 6009 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle, bu bentte yer alan "Hisse oranı yüzde kırkı," ibaresi "Hisse oranı yüzde kırkı veya" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

h) **(Ek: 3/7/2003-4916/3 md.)** Serbest bölge olarak kullanılmak üzere, bu amaçla tahsis edilmiş taşınmazlar da dahil, gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine,

i) **(Ek: 16/7/2004-5228/51 md.)** Toplu konut amaçlı olarak kullanılmak üzere, düzenlenecek protokolle belediyelere, **(Değişik cümle: 3/7/2003-4916/3 md.)** Rayiç bedel üzerinden doğrudan satılabilir.

(Değişik ikinci fıkra: 16/7/2004-5228/51 md.) Üzerinde münhasıran eğitim veya sağlık amaçlı sınırlı aynî hak tesis edilmiş taşınmazlarda (b) bendine göre yapılan satışlarda, hak sahibinin vakıf üniversitesi veya Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıf olması halinde satış bedeli, 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değer yarısıdır. (d) bendindeki taşınmazları satın alacakların veya bunların kanunî ve akdi haleflerinin, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, taşınmazın bulunduğu köy nüfusuna kayıtlı olmaları veya 31.12.2000 tarihinden beri o köyde ikamet etmeleri şarttır. Bu fıkra hükümlerine göre satılan yerler ile (e), (f) ve (i) bentlerine göre satılan yerlerin satış amacı dışında kullanılmayacağı hususunda tapu kütüğünün beyanlar hanesine şerh konulur. (i) bendine göre satılan taşınmazlarla ilgili olarak yapılacak imar uygulaması sonucunda kamu hizmet alanlarına ayrılan yerler, bedelsiz ve müstakil parsel olarak Hazine adına resen tescil edilir.

(Ek fıkra: 3/7/2003-4916/3 md.) Hazineye ait taşınmazlar; (...) ⁽²⁾ küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler ile kamu kurum ve kuruluşlarına, borsa yapılmak üzere ticaret borsalarına, serbest bölge olarak kullanılmak üzere, bu amaçla tahsis edilmiş taşınmazlar da dahil, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, teknoloji geliştirme bölgelerinde yönetici şirkete, (...) ⁽²⁾ toplu konut üretmek amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığına, 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değer üzerinden doğrudan satılabilir. Bu yerlerin amacı dışında kullanılmayacağına dair tapu kütüğüne şerh konulur. ^{(1) (2)}

(Ek fıkra: 23/7/2010-6009/32 md.) Hazineye ait tarım arazilerinin satışında 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunundaki kısıtlamalara tabi olan taşınmazlar bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki kısıtlamalara tabi olmaksızın hissedarına doğrudan veya birden fazla hissedar olması halinde hissedarlar arasında pazarlık usulüyle satılabilir.

(1) Bu fıkroda yer alan, "Hazineye ait taşınmazlar, plan kararlarına uyulmak kaydıyla;" ibaresi, "Hazineye ait taşınmazlar;" üzerinde en az yirmibeşmilyon ABD Doları karşılığı Türk Lirası tutarında ve en az yüz kişi istihdam sağlayacak sınıai yatırım yapacaklara," ibaresi, "üzerinde en az onmilyon ABD Doları karşılığı Türk Lirası tutarında ve en az elli kişi istihdam sağlayacak yatırım yapacaklara," olarak 16/7/2004 tarihli ve 5228 sayılı Kanunun 59 uncu maddesiyle değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu fıkroda yer alan "organize hayvancılık yapacaklar ile kamu kurum ve kuruluşlarına," ibaresi ve "üzerinde en az onmilyon ABD Doları karşılığı Türk Lirası tutarında ve en az elli kişi istihdam sağlayacak yatırım yapacaklara," ibaresi 18/2/2009 tarihli ve 5838 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle madde metninden çıkartılmıştır.

Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir

Madde 5 – (Değişik: 3/7/2003-4916/4 md.)

Hazineye ait taşınmazların satış bedeli taksitle de ödenebilir. Taksitle ödeme halinde, satış bedelinin en az dörtte biri peşin, kalanı en fazla iki yılda ve taksitlerle kanunî faizi ile birlikte ödenir.

Taksitli satışlarda taksit tutarını ve kanunî faizlerini karşılayacak miktarda kesin ve süresiz banka teminat mektubu verilmesi veya satışı yapılan taşınmazın üzerinde 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümleri uyarınca Hazine lehine kanunî ipotek tesis edilmesi halinde, taşınmaz alıcısı adına devredilir. **(Ek cümle: 16/7/2004-5228/52 md.)**Alıcısı adına mülkiyet devri yapılmayan taşınmazlara ilişkin taksitli satışlarda, alıcı tarafından yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda, tahsil edilen tutarlardan ihale sırasında alınan geçici teminata isabet eden tutar Hazineye irat kaydedilerek kalanı alıcıya aynen iade edilir.

Taksitlendirme dışında bırakılacak bedel ile taksit süresi ve sayısını köy sınırları veya belediye ve mücavir alan sınırları itibarıyla belirlemeye Bakanlık yetkilidir.

16.2.1995 tarihli ve 4070 sayılı Kanuna göre yapılan satışlarda bedelin taksitle ödenmesi halinde, taksitle ödenecek kısma faiz uygulanmaz.

Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısımdan öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısımdan ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. Belediye mücavir alan sınırları dışındaki köylerde bulunan Hazine taşınmazlarının satış bedellerinin tahsil edilen kısımdan, % 25 oranında; dörtte biri ilgili köy tüzel kişiliğine ödenmek ve kalanı diğer köylere götürülecek hizmetlerde kullanılmak üzere, il özel idarelerine pay verilir. Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. Belediyelere veya köy tüzel kişiliklerine yapılan satış ve devirlerden elde edilen gelirler ile özel ödenek kaydedilen satış gelirlerinden pay verilmez. **(Ek cümle: 23/7/2010-6009/33 md.)** Köy sınırları içerisinde yer alan Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan tarım arazilerinin kiracılarından tahsil edilen kira gelirlerinin yüzde onu, 442 sayılı Köy Kanununda belirlenen görevlerde kullanılmak kaydıyla, tahsilatı izleyen ay içinde bu gelirlerin elde edildiği köy tüzel kişiliği hesabına aktarılmak üzere emanet nitelikli hesaplara kaydedilir. Maliye Bakanlığı bu oranı iki katına kadar artırmaya yetkilidir.

Belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup, Bakanlıkça tespit edilen, Hazineye ait taşınmazlardan, 31.12.2000 tarihinden önce üzerinde yapılanma olanlar; Hazine adına tescil tarihine bakılmaksızın öncelikle yapı sahipleri ile bunların kanunî veya akdi haleflerine satılmak ya da genel hükümlere göre değerlendirilmek üzere ilgili belediyelere bedelsiz olarak devredilir. Bu şekilde devredilen taşınmazlar, haczedilemez ve üzerinde üçüncü kişiler lehine herhangi bir sınırlı aynı hak tesis edilemez. Bu taşınmazlar belediyelerce öncelikle talepleri üzerine yapı sahipleri ile bunların kanunî veya akdi haleflerine, rayiç bedel üzerinden doğrudan satılır. Bu suretle yapılacak satışlarda satış bedeli, en az yüzde onu peşin ödenmek üzere beş yıla kadar taksitlendirilebilir. Taksit tutarlarına kanunî faiz oranının yarısı uygulanır. Taksitle satışa esas bedel ile taksit süresi ve sayısını belirlemeye belediyeler yetkilidir. ⁽¹⁾⁽²⁾

(1) Bu fıkra da yer alan, "Belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup Bakanlıkça tespit edilecek alanlarda bulunan," ibaresi, "Belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup, Bakanlıkça tespit edilen," olarak 16/7/2004 tarihli ve 5228 sayılı Kanunun 59 uncu maddesiyle değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 23/7/2010 tarihli ve 6009 sayılı Kanunun 33 üncü maddesiyle, bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan "üzerinde yapılanma olanlar;" ibaresinden sonra gelmek üzere "Hazine adına tescil tarihine bakılmaksızın" ibaresi eklenmiş, bu fıkranın dördüncü cümlesi "Bu suretle yapılacak satışlarda satış bedeli, en az yüzde onu peşin ödenmek üzere beş yıla kadar taksitlendirilebilir." şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Bu taşınmazlardan gerekli olanlar için öncelikle imar planları veya imar uygulaması yapılır. Belediyelerce imar planı ve/veya imar uygulaması yapılmadan kadastral parsel üzerinden yapılan satışlarda, düzenleme ortaklık paylarına ilave olarak, satışı yapılan arazinin düzenlemeden önceki yüzölçümünün % 20'sinin, satış bedelinden aynı oranda düşülmek kaydıyla eğitim ve sağlık tesisleri ile diğer resmî tesis alanları için ayrılabilmesine ve bu amaçla ayrılan alanların bedelsiz ve müstakil parsel şeklinde Hazine adına resen tescil edileceğine dair tapu kütüğüne şerh konulur. ⁽¹⁾

Yapılacak yazılı tebligat tarihinden itibaren bir yıl içinde satın alınma talebinde bulunulmayan veya üzerinde yapılanma olmayan ve bu madde kapsamında devredilen taşınmazlar genel hükümlere göre belediyece satılabilir. Devir tarihinden itibaren üç yıl içinde belediyece satılmayan taşınmazlar, belediyelerin muvafakatine ve hükme gerek olmaksızın Hazine adına resen tescil edilir. **(Ek cümle: 23/7/2010-6009/33 md.)** Bu süre Bakanlık tarafından 5 yıla kadar uzatılabilir. ⁽²⁾

Belediyece satılan taşınmazların satış bedelleri, alıcıları tarafından Bakanlıkça belirlenecek saymanlık hesabına yatırılır. Bu bedeller hiçbir şekilde haczedilemez. Tahsil edilen bedellerden beşinci fıkraya göre pay ayrılır.

(Ek fıkra: 23/7/2010-6009/33 md.) Bu maddenin altıncı fıkrası uyarınca ilgili belediyelere bedelsiz olarak devredilen taşınmazların yapı sahipleri ile bunların kanuni veya akdi haleflerine doğrudan satılması halinde, ilgili belediyelerin devre ilişkin taleplerinin defterdarlık veya malmüdürlüğüne intikal tarihinden itibaren ecrimisil alınmaz. Ancak taşınmazların genel hükümlere göre değerlendirilmesi halinde ecrimisil alınır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra Hazineye ait taşınmazlar üzerinde yapılan her türlü yapı ve tesisler, başka bir işleme gerek kalmaksızın Hazineye intikal eder. Yapı ve tesisleri yapanlar herhangi bir hak ve tazminat talep edemezler.

Sit alanlarında kalan taşınmaz mallar

Madde 6 – (Mülga: 18/2/2009-5838/32 md.)

Kamu kurum ve kuruluşlarının yükümlülükleri ve diğer hükümler ⁽³⁾

Madde 7 – (Değişik birinci fıkra: 3/7/2003-4916/5 md.) Hazineye ait taşınmazların değerlendirilmesi ile ilgili işlemlerde Bakanlık tarafından istenilen bilgi ve belgeler, kamu kurum ve kuruluşlarınca öncelikle gönderilir ve görüş yazıları en geç iki ay içinde cevaplandırılır. Bu süre içinde cevap verilmediği takdirde olumlu görüş verilmiş sayılır. İfraz, tevhit, tescil ve tespit işlemleri (...) ⁽³⁾ herhangi bir ücret, bedel ve gider karşılığı talep edilmeksizin ilgili kuruluşlarca talebi izleyen iki ay içinde yerine getirilir.

Bu Kanunun uygulamasına ilişkin esas ve usuller ile 3 üncü madde, 4 üncü maddenin (d) bendi ve 5 inci maddenin altıncı fıkrasında yer alan hükümlerin uygulanmayacağı yerleri belirlemeye, Bakanlar Kurulunca belirlenecek Hazineye ait taşınmaz malların gayrimenkul satış vaadi ve arsa payı karşılığında hasılat paylaşımı esasına göre inşaat sözleşmesi yapılmak suretiyle gayrimenkul yatırım ortaklıkları veya diğer gerçek veya tüzel kişiler ile birlikte değerlendirilmesine ilişkin esas ve usulleri tespit etmeye Bakanlık yetkilidir. ⁽⁴⁾

(1) Bu fıkroda yer alan ve 16/7/2004 tarihli ve 5228 sayılı Kanunun 59 uncu maddesiyle değiştirilen "Bu taşınmazların öncelikle imar planları ve imar uygulaması yapılır." ibaresi, (Değiştirilen cümle olduğu halde 5228 sayılı Kanunda ibare ifadesi kullanıldığı için Kanuna uyulmuştur.) " Bu taşınmazlardan gerekli olanlar için öncelikle imar planları veya imar uygulaması yapılır." olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 23/7/2010 tarihli ve 6009 sayılı Kanunun 33 üncü maddesiyle, bu fıkroda yer alan "altı ay" ibaresi "bir yıl" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "... imar mevzuatındaki kısıtlamalara tâbi olmaksızın ve..." ibaresi, Anayasa Mahkemesi'nin 20/1/2011 tarihli ve E.: 2009/13, K.: 2011/23 sayılı Kararıyla iptal edilmiştir.

(4) Bu fıkroda geçen "5 inci maddenin dördüncü fıkrasında" ibaresi, 3/7/2003 tarihli ve 4916 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanır.

Hazineye ait taşınmaz malların satış ve devir işlemleri ve bu işlemler sırasında düzenlenen belgeler vergi, resim ve harçtan müstesnadır. Satışı yapılan taşınmaz mallar, satış tarihini takip eden yıldan itibaren beş yıl süre ile emlak vergisine tâbi tutulmaz.

(Ek fıkra: 3/7/2003-4916/6 md.) İhale komisyonları, gerektiğinde basın ve yayın organlarının satış işlemlerini izlemesi de dahil olmak üzere, ihalenin rekabet ve açıklık ilkelerine uygun şekilde yapılmasını sağlayan her türlü tedbiri alır. Onaylanan ihale kararları, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla internet aracılığı ile ayrıca yayınlanır.

(Ek fıkra: 3/7/2003-4916/6 md.) Hazineye ait taşınmazların satışında, kiraya verilmesinde veya sınırlı aynı hak tesisinde; 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kanuna tâbi olmaksızın, 28.7.1981 tarihli ve 2499 sayılı Kanuna tâbi ekspertiz şirketlerine, rayiç bedel tespit ettirilebilir; bu durumda, ekspertiz şirketleri ile Maliye Bakanlığı merkez denetim elemanları ve Maliye Uzmanlarınca tespit edilen rayiç bedel, tahmin edilen bedel olarak dikkate alınır. Ayrıca, ilan, reklam veya pazarlama gibi konularda hizmet satın alınabilir. ⁽¹⁾⁽²⁾

Madde 7/A- (Ek: 3/7/2003-4916/7 md.)

Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerin kiralanması, satışı, sınırlı aynı hak tesisi veya ön izin verilmesi ihalelerinde tahmini bedelin % 3'ünden az olmamak üzere % 30'una kadar geçici teminat alınabilir.

Madde 7/B- (Ek: 3/7/2003-4916/8 md.)

Hazineye ait taşınmazlar; konut yapılmak amacıyla rayiç bedel üzerinden konut yapı kooperatiflerine, kooperatif birliklerine veya bu birliklerin oluşturduğu üst birliklere, bunlar arasında yapılacak ihale ile satılabilir. Bunların ihaleye katılabilmeleri için, ihale konusu taşınmazın tahmini bedelinin dörtte birini bir bankada adlarına açılan hesapta bloke etmeleri şarttır. Bu taşınmazların satış amacı dışında kullanılmayacağına, amacı dışında kullanıldığının tespiti halinde, satılan taşınmazın satış bedelinin faizsiz iade edilerek Hazinece geri alınacağına dair tapu kütüğüne şerh konulur. Bu maddeye göre satılan taşınmazlarla ilgili olarak yapılacak imar uygulaması sonucunda kamu hizmet alanlarına ayrılan yerler, bedelsiz ve müstakil parsel olarak Hazine adına resen tescil edilir. ⁽³⁾

Madde 8 – (25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1 inci maddesi ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Ek Madde 1 – (Ek:21/4/2005 – 5335/18 md.)

Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetleri veya bu senetler yerine düzenlenen belgeler, satılacak Hazine taşınmazlarının bedellerinin ödenmesinde nominal değerleri üzerinden ödeme aracı olarak kabul edilir. Söz konusu senet ve belgelerin nominal bedele faiz dahil edilerek ihraç edilmiş olması halinde, bu işlemlerde anaparaya tekabül eden satış değerleri esas alınır.

Taşınmaz satış ihalelerinde, dışarıda yerleşik kişiler ile geçimini yurt dışında temin eden Türk vatandaşlarından, teminat olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıncı belirlenen konvertibl döviz alınabilir.

(1) Bu fıkroda yer alan ve 16/7/2004 tarihli ve 5228 sayılı Kanunun 59 uncu maddesiyle değiştirilen “28.7.1981 tarihli ve 2499 sayılı Kanuna tâbi ekspertiz şirketlerine değer tespit ettirilebilir.” cümlesi,(Değiştirilen ibare olduğu halde 5228 sayılı Kanunda cümle ifadesi kullanıldığı için Kanuna uyulmuştur.)“28.7.1981 tarihli ve 2499 sayılı Kanuna tâbi ekspertiz şirketlerine, rayiç bedel tespit ettirilebilir; bu durumda, ekspertiz şirketleri ile Maliye Bakanlığı merkez denetim elemanlarınca tespit edilen rayiç bedel, tahmin edilen bedel olarak dikkate alınır.”olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 11/10/2011 tarihli ve 666 sayılı KHK'nın 5 inci maddesiyle bu fıkroda yer alan “merkez denetim elemanlarınca” ibaresi “merkez denetim elemanları ve Maliye Uzmanlarınca” şeklinde değiştirilmiştir.

(3) Bu fıkroda yer alan “ imar planlarına uygun olarak konut yapılmak amacıyla” ibaresi, “konut yapılmak amacıyla”olarak 16/7/2004 tarihli ve 5228 sayılı Kanunun 59 uncu maddesiyle değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Ek Madde 2 – (Ek: 24/7/2008-5793/28 md.)

Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar üzerinde tesis edilecek irtifak hakları ile Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde verilecek kullanma izinlerinde, irtifak hakkı veya kullanma izni bedellerine ilave olarak, bu alanlarda yürütülen faaliyetlerden elde edilecek tüm hâsılâtın yüzde 1'i oranında Hazinece pay alınır.

Tarım ve hayvancılık ile sanayi ve tersane yatırımı yapılmak amacıyla tesis edilen irtifak hakları ve verilen kullanma izinlerinde bu oran binde bir olarak uygulanır. Kamu yararına çalışan dernekler ve vergi muafiyeti tanınan vakıflarca sağlık, eğitim ve spor tesisleri yapılması amacıyla tesis edilen irtifak hakları ve verilen kullanma izinleri ile vakıflarca kurulan yükseköğretim kurumları ve 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümlerine göre gerçek ve tüzel kişiler lehine tesis edilen irtifak hakları ve verilen kullanma izinlerinde hâsılât payı alınmaz.

(Ek fıkra: 25/6/2010-6001/45 md.) Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun ile 28/5/1988 tarihli ve 3465 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen veya gerçekleştirilecek karayolları yatırımları için Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazların üzerinde tesis edilen irtifak hakları ile Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde verilen kullanma izinlerinde, irtifak hakkı veya kullanma izni bedelleri ile hasılât payı alınmaz.

(Ek fıkra: 23/7/2010-6009/34 md.) Gümrük Müsteşarlığı tarafından 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen veya gerçekleştirilecek olan gümrük kapılarının modernizasyonu ile gümrük idarelerine ait bina ve alt yapı tesislerine ilişkin yatırımlar için Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazların üzerinde tesis edilen irtifak hakları ile Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde verilen kullanma izinlerinde irtifak hakkı veya kullanma izni bedelleri ile hasılât payı; özel kanunları uyarınca ilgilileri tarafından bedeli ödenmek suretiyle kamulaştırılarak Hazine adına tescil edilen veya tapudan terkin edilen taşınmazlar üzerinde ilgilileri lehine tesis edilecek irtifak hakları veya verilecek kullanma izinlerinde hasılât payı alınmaz.

(Ek fıkra: 3/4/2013-6456/37 md.) Hazinenin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar üzerinde tersane, tekne imal ve çekek yeri (yat çekek yeri hariç) yatırımı yapılmak amacıyla lehlerine irtifak hakkı tesis edilen veya adlarına kullanma izni verilen yatırımcılar tarafından başvuruda bulunulması hâlinde; sözleşmeden doğan irtifak hakkı ve/veya kullanma izni bedellerinin gecikme zamları ile birlikte ödenmesi, Bakanlık aleyhine açılmış varsa davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi ve buna ilişkin belgelerin aslının Bakanlığa ibraz edilmesi kaydıyla, sözleşmelerin devri dâhil bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sözleşmelerinde hasılât payı alınacağına ve oranına ilişkin hüküm bulunsun veya bulunmasın bu hükümler yerine toplam yıllık hasılâtın binde biri oranında hasılât payı alınır ve ayrıca irtifak hakkı ve/veya kullanma izni bedeli alınmaz.

(Ek fıkra: 3/4/2013-6456/37 md.) Hazinesinin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar üzerinde yeni tersane, tekne imal ve çekek yeri (yat çekek yeri hariç) yatırımı yapılmasının talep edilmesi hâlinde, bu taşınmazlar hakkında bir defaya mahsus alınacak katılım payı üzerinden artırma ihalesi yapılır. İhale sonucunda en yüksek teklifte bulunan yatırımcıdan katılım payı tahsil edilerek irtifak hakkı ve/veya kullanma izni sözleşmesi düzenlenir. Bu yatırımcıların toplam yıllık hasılatlarından binde bir oranında pay alınır, ancak irtifak hakkı ve/veya kullanma izni bedeli alınmaz.

(Ek fıkra: 3/4/2013-6456/37 md.) Hazinesinin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar üzerinde tersane, tekne imal ve çekek yeri hariç diğer her türlü kıyı yapıları yapılmak amacıyla lehlerine irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcılar tarafından talep edilmesi hâlinde, asıl alanın ve asıl alanlara ilave verilen alanların irtifak hakkı ve/veya kullanma izni sözleşmeleri; bu sözleşmelere göre tahsil edilmesi gereken toplam yıllık hasılatın pay alınmasına ilişkin hükümler ile diğer hükümler korunarak alınması gereken toplam irtifak hakkı ve/veya kullanma izni bedeli üzerinden; tersane, tekne imal ve çekek yerlerine (yat çekek yerleri hariç) ilişkin olanlar ise, irtifak hakkı ve/veya kullanma izni bedeli alınmadan sözleşmelerinde hasılat payı alınacağına ve oranına ilişkin hüküm bulunsun veya bulunmasın toplam yıllık hasılatın binde bir oranındaki pay üzerinden tek bir sözleşmeye dönüştürülebilir.

(Ek fıkra: 3/4/2013-6456/37 md.) Bu maddenin beşinci ve yedinci fıkrası kapsamında kalan işlemler 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu kapsamında alınan harçlardan muaftır.

Ek Madde 3 – (Ek: 18/2/2009-5838/23 md.)⁽¹⁾

13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi kapsamındaki yatırımlarla ilgili olarak talep edilen taşınmazın bulunduğu ilçenin mülki sınırları içindeki organize sanayi veya endüstri bölgelerinde bu yatırımlar için tahsis edilebilecek boş parsel bulunmaması, gerçekleştirilecek yatırımın toplam tutarının, talep edilen taşınmazların maliki idarelerce takdir edilecek rayiç değerinin tarım, hayvancılık ve eğitim yatırımları için bir, turizm yatırımları için iki, diğer yatırımlar için üç katından az olmaması kaydıyla; Hazineye, özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine veya belediyelere ait arazi veya arsaların üzerinde kırkdokuz yıl süreli bağımsız ve sürekli nitelikli irtifak hakkı tesis edilebilir. 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununa tabi alanlar hariç olmak üzere, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunması nedeniyle irtifak hakkı tesis edilemeyen taşınmazlar üzerinde ise aynı şartlarla kırkdokuz yıl süreli kullanma izni verilebilir.

⁽¹⁾ Yatırımcılar lehine tesis edilecek irtifak hakkı veya kullanma izinlerinde ilk yıl bedeli, yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde üçüdür.

---

(1) 4/7/2012 tarihli ve 6353 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan “tarım ve hayvancılık yatırımları için bir,” ibaresi “tarım, hayvancılık ve eğitim yatırımları için bir,” şeklinde değiştirilmiştir.

İrtifak hakkı veya kullanma izni verilenlerden ayrıca hasılat payı alınmaz.

İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazlar üzerindeki kamuya ait ve ihtiyaç dışı bina ve müstemilat ile üzerinde henüz faaliyete geçmemiş yatırım bulunan arazi veya arsalar da bu kapsamda değerlendirilir.

İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazlardan imar planı bulunmayanların planları ile uygulama projeleri, bedelsiz olarak verilen ön izin süresi içinde yapılır. Ön izin süresi iki yılı geçemez.

İstihdam edilecek işçi sayısına, yatırım konusu işletmenin faaliyete geçtiği tarihten itibaren beş yıl süreyle uyulması zorunludur.

Yatırımcının bu madde kapsamında belirlenen şartlara uymadığının veya mücbir sebepler hariç öngörülen sürede yatırımın tamamlanmadığının tespiti halinde, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın irtifak hakkı veya kullanma izni iptal edilir. Bu durumda taşınmaz üzerindeki tüm yapı ve tesisler sağlam ve işler durumda tazminat veya bedel ödenmeksizin taşınmaz maliki idareye intikal eder ve bundan dolayı hak lehtarları veya üçüncü kişilerce herhangi bir hak ve talepte bulunulamaz. Ancak, öngörülen sürede yatırımın en az yüzde ellisinin gerçekleştirilmesine rağmen yatırımın tamamlanmaması veya öngörülen istihdam sayısına yüzde onu aşan oranda uyulmaması halinde ise irtifak hakkı veya kullanma izni bedelleri için sağlanan indirimler iptal edilir ve iptal tarihinden itibaren ayrıca hasılat payı alınır.

İrtifak hakkı veya kullanma izni süresinin sonunda makine, teçhizat ve demirbaşlar hariç diğer yapı ve tesisler taşınmaz maliki idareye intikal eder, yatırımcının talep etmesi halinde ise genel hükümlere göre doğrudan irtifak hakkı tesis edilir veya kullanma izni verilir.

Hazineye ait taşınmazlar; tarım ve hayvancılık yatırımları hariç olmak üzere, birinci fıkra kapsamında en az ellimilyon ABD Doları karşılığı Türk Lirası tutarında, en az yüz kişiye istihdam sağlayacak şekilde ve taşınmazın rayiç değerinin en az üç katı tutarında yatırım yapacaklara, 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değer üzerinden doğrudan satılabilir. Bu yerlerin amacı dışında kullanılmayacağına dair tapu kütüğüne şerh konulur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve ikinci fıkrada belirtilen bedeli Bakanlar Kurulunca belirlenecek bölgeler itibarıyla farklılaştırmaya ve sifra kadar indirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Geçici Madde 1 – 2001 yılında, bu Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına göre taksitle ödeme yapılacak tutar, belediye mücavir alan sınırları içindeki taşınmaz mallar için elli milyar lira, dışındakiler için on milyar lira olarak uygulanır.

Geçici Madde 2 – (Mülga: 25/6/2009-5917/47 md.)

Geçici Madde 3 – Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Hazinece satışı yapılan ancak tapuda devir işlemleri tamamlanmamış taşınmaz mallar hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 4- (Ek: 3/7/2003-4916/9 md.)⁽¹⁾

Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya mazbut vakıflar ile kamu kurum ve kuruluşlarına ait, üzerinde toplu yapılaşma bulunan taşınmazlar, Hazineye ait taşınmazlar ile trampa edilebilir. Trampaya ilişkin usul ve esaslar taşınmaz maliki veya idare ve temsil eden kamu kurum ve kuruluşunun bağlı, ilgili veya ilişkili olduğu Bakanlık ile Maliye Bakanlığı arasında düzenlenecek protokolle belirlenir; bu belirlemede, trampaya konu taşınmazların 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre hesaplanacak değerlerinin yüzde 20 fazlası esas alınır ve trampa kapsamındaki taşınmazlara ilişkin olarak açılmış olan men-i müdahale ve kâl davaları ile icra takipleri protokolün düzenlenmesi ile trampa işlemleri sonuçlanıncaya kadar durur.⁽²⁾

(Ek fıkra: 24/7/2008-5793/27 md.; Değişik ikinci fıkra: 23/7/2010-6009/35 md.) Bu madde kapsamında Hazine adına tescil edilen taşınmazlar, büyükşehirlerde öncelikle büyükşehir belediyelerine, büyükşehir belediyelerinin talebinin olmaması halinde ilgili belediyelere, diğer yerlerde ilgili belediyelere bedelsiz olarak devredilir. Bu taşınmazların yapı sahiplerine satışı ve genel hükümlere göre değerlendirilmesi bu Kanunun 5 inci maddesine göre yapılır.

Geçici Madde 5- (Ek: 3/7/2003-4916/9 md.)

22.9.1969 tarihli ve 6/12421 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca, Gemi Yapım Sanayi Bölgesi olarak tespit edilen İstanbul İli, Tuzla İlçesinde bulunan Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde, bu karar uyarınca, tersane ve benzeri tesisler kurmak amacıyla, adlarına kamu arazisi tahsis edilerek lehlerine irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, ilgili bakanlıkların iznine tâbi işlemleri izinsiz olarak gerçekleştiren veya sözleşmelerine aykırı davranan yatırımcılar hakkında açılan davalardan; tahsise konu taşınmazın emlak vergisi asgari metrekare vergi değerleri esas alınarak hesaplanan değerinin yüzde biri ile dava masraflarını defaten ödemeleri, sözleşmeden doğan mali yükümlülüklerini yerine getirmeleri, yatırımcıların açtıkları davalardan vazgeçmeleri ve ilgili bakanlıklar ile yeniden sözleşme yapmaları kaydıyla vazgeçilir, bu şartların yerine getirilmesi kaydıyla, dava açılması gerekenler için ise dava açılmaz ve tahsisleri devam eder. **(Ek cümle: 21/4/2005-5335/28 md.)** Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler üzerinde tersane amaçlı olarak tesis edilen veya edilecek irtifak hakkına veya kullanma iznine dayalı olarak yapılan yapı ve tesislerden, taşınır nitelikli olanlar hariç olmak üzere, binalar sözleşmenin sona ermesiyle Hazineye intikal eder. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca belirlenir.

(1) 24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanunun 27 nci maddesiyle bu maddede yer alan "rayiç değerleri" ibaresi "2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre hesaplanacak değerlerinin yüzde 20 fazlası" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu maddede yer alan "Bakanlık ile Maliye Bakanlığı arasında müştereken belirlenir." ibaresi, "Bakanlık ile Maliye Bakanlığı arasında düzenlenecek protokolle belirlenir; bu belirlemede, trampaya konu taşınmazların rayiç değerleri esas alınır ve trampa kapsamındaki taşınmazlara ilişkin olarak açılmış olan men-i müdahale ve kâl davaları ile icra takipleri protokolün düzenlenmesi ile trampa işlemleri sonuçlanıncaya kadar durur." olarak 16/7/2004 tarihli ve 5228 sayılı Kanunun 59 uncu maddesiyle değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Geçici Madde 6- (Ek: 16/7/2004-5228/53 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin (b) bendi kapsamındaki illerde; onaylı imar planlarında küçük sanayi sitesi olarak ayrılmış alanlarda bulunan Hazineye ait taşınmazlar, bu amaçla kurulmuş kooperatiflere ve kamu kurum ve kuruluşlarına, araziler için belirlenmiş 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değer üzerinden doğrudan satılabilir. Bu yerlerin amacı dışında kullanılmayacağına dair tapu kütüğüne şerh konulur.

Geçici Madde 7- (Ek: 24/7/2008-5793/29 md.)

Hazinenin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar üzerinde münhasıran liman yapılmak amacıyla tesis edilen irtifak hakları ile verilen kullanma izinlerine ait sözleşmelerdeki, üçüncü kişilere ait yüklerin yükleme ve boşaltılması ile gemi konaklama bedellerinden elde edilecek hasıllardan Hazineye nispi pay ödeneceğine ilişkin hükümler; 31/12/2012 tarihine kadar başvuruda bulunulması ve sözleşmeden doğan mali yükümlülüklerin yerine getirilmesi, irtifak hakkından veya kullanma izninden dolayı Bakanlık aleyhine açılmış davalar varsa, bu davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi ve rayiç bedel esas alınarak tespit edilecek irtifak hakkı veya kullanma izni bedeli üzerinden yeni sözleşme düzenlenmesi şartıyla yeni sözleşmenin yapıldığı tarihten geçerli olmak üzere yüzde bir olarak değiştirilir. Ancak, ihtiyaçları olan hammaddeleri getirebilmeleri ve ürettikleri ürünleri sevk edebilmeleri için tesislerinin önlerine dolgu, iskele, platform, boru hattı, dolfen, şamandıra, pompaj istasyonu gibi tesisler yapılması amacıyla lehine irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen kişilerden; bu tesislerin üçüncü kişilere ait yüklerin yüklenmesi ve boşaltılması ile gemi konaklamasında kullanılması karşılığında elde ettikleri hasıllardan Hazineye yüzde onbeş oranında pay alınmaya devam edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.⁽¹⁾

Bu Kanununun ek 2 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında kalan irtifak hakkı veya kullanma izni lehdarları tarafından, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç dört ay içinde başvuruda bulunulması ve sözleşmeden doğan mali yükümlülüklerin yerine getirilmesi, irtifak hakkından veya kullanma izninden dolayı Bakanlık aleyhine açılmış davalar varsa, bu davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi ve rayiç bedel esas alınarak tespit edilecek irtifak hakkı veya kullanma izni bedeli üzerinden yeni sözleşme düzenlenmesi şartıyla, ek 2 nci maddenin ikinci fıkrasındaki muafiyet ve indirimlere göre, mevcut sözleşmeler uyarlanır.

Geçici Madde 8- (Ek: 24/7/2008-5793/29 md.)

Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar ile kıyı kenar çizgisinin deniz yönünde (kıyıda) bulunan Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler ve deniz, göl ve akarsularda doldurma veya kurutma yoluyla elde edilen alanlar üzerinde, tersane, yat limanı, kurvaziyer limanı, dolfen, iskele, dolgu, rıhtım, boru hattı, şamandıra, platform ve benzeri kıyı yapıları yapılmak amacıyla, özel düzenlemeler hariç olmak üzere lehlerine kırkdokuz yıldan az süreli olarak irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcılar tarafından; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç dört ay içinde başvuruda bulunulması ve sözleşmeden doğan mali yükümlülüklerin yerine getirilmesi, irtifak hakkından veya kullanma izninden dolayı Bakanlık aleyhine açılmış davalar var ise bu davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi ve rayiç bedel esas alınarak tespit edilecek irtifak hakkı veya kullanma izni bedeli üzerinden yeni sözleşme düzenlenmesi şartıyla, irtifak hakkı ve kullanma izni sözleşmelerinin süresi hakkın başlangıç tarihinden itibaren kırkdokuz yıl olarak değiştirilir.

(1) 4/7/2012 tarihli ve 6353 sayılı Kanununun 24 üncü maddesiyle, bu fıkrafta yer alan "bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç dört ay içinde" ibaresi "31/12/2012 tarihine kadar" şeklinde, "1/1/2008 tarihinden" ibaresi ise "yeni sözleşmenin yapıldığı tarihten" şeklinde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 9- (Ek: 24/7/2008-5793/29 md.)

Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) Genel Müdürlüğüne tahsis edilen veya kullanımına bırakılan ya da bu Genel Müdürlük tarafından fiilen kullanılan taşınmazlardan Maliye Bakanlığınca uygun görülen ve devrinde hukuki ve fiili engel bulunmayanlar, üzerindeki yapı ve tesisler ile birlikte, kuruluş amaçlarında kullanılmak üzere Maliye Bakanlığınca DHMİ Genel Müdürlüğüne bedelsiz devredilir.

Özel mevzuat hükümlerine göre tescili mümkün olmayanlar ile ormanlar hariç olmak üzere; Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlardan meydan işletmeciliği için DHMİ Genel Müdürlüğü tarafından kullanılmakta olanlardan Maliye Bakanlığınca uygun görülen ve devrinde hukuki ve fiili engel bulunmayanlar, bu Genel Müdürlüğün talebi üzerine, Maliye Bakanlığınca Hazine adına tescil edildikten sonra üzerindeki yapı ve tesisler ile birlikte, kuruluş amaçlarında kullanılmak üzere, bu Genel Müdürlüğe bedelsiz devredilir.

Özel mevzuatı gereğince Hazine adına tapuya tescili mümkün olmayan ancak DHMİ Genel Müdürlüğünün Ana Statüsü gereğince yürütülen hizmetlerde kullanılması zorunlu olan ve Maliye Bakanlığınca uygun görülen ve tahsisinde hukuki ve fiili engel bulunmayan Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar üzerindeki yapı ve tesisler ile birlikte, kuruluş amaçlarında kullanılmak üzere Maliye Bakanlığınca anılan Genel Müdürlüğe tahsis edilir.

Bu taşınmazlardan, Milli Savunma Bakanlığına tahsisli olanlar ile Türk Silahlı Kuvvetleri envanterinde olup, DHMİ Genel Müdürlüğü ile ortak kullanılan taşınmazlar bu madde kapsamı dışındadır.

Bu madde kapsamındaki taşınmazların devrinden önce tescil, parselasyon, ifraz, tevhit ve terkin işlemleriyle sınırlı olarak imar mevzuatı ile diğer mevzuattaki kısıtlamalar uygulanmaz.

DHMİ Genel Müdürlüğü tarafından fiilen kullanılan taşınmazlardan 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında kalanların tescil, devir ve tahsis işlemleri anılan kanunlar ile bu madde hükümlerine göre yapılır.

Bu madde kapsamında yapılacak devir ve tescil işlemleri ile diğer işlemler vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Bu madde gereğince tapuda DHMİ Genel Müdürlüğü adına tescil ve tahsis edilecek taşınmazların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar kullanımları nedeniyle, bu Genel Müdürlük adına tahakkuk ettirilmiş ecrimisil bedellerinden henüz tahsil edilmemiş olanlar, hangi safhada olursa olsun terkin edilir. Tahsil edilmiş ecrimisil bedelleri iade edilmez.

Bu taşınmazlardan DHMİ Genel Müdürlüğü tarafından üçüncü kişilere kiraya verilenler hakkında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar kullanımları nedeniyle, kiracılar adına tahakkuk ettirilmiş ecrimisil bedellerinden henüz tahsil edilmemiş olanlar ise, kira bedellerinin bu Genel Müdürlük tarafından tahsil edilmiş olması kaydıyla, hangi safhada olursa olsun terkin edilir. Tahsil edilmiş ecrimisil bedelleri iade edilmez.

Geçici Madde 10- (Ek: 24/7/2008-5793/29 md.)⁽¹⁾

Hazineye ait taşınmazlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte;

a) Karayolları Genel Müdürlüğüne tahsisli veya kullanımında olanlardan, bu Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın talebi, Maliye Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile tespit edilenlerin satışından elde edilecek gelirleri, bir yandan genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan bölünmüş yol veya Devlet ve il yolları yapım, bakım ve kamulaştırma hizmetlerinde kullanılmak üzere Karayolları Genel Müdürlüğü bütçesine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Sermaye ödenekleri, yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir.

b) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne tahsisli veya kullanımında olanlardan, bu Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın talebi, Maliye Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile tespit edilenlerin satışından elde edilecek gelirleri, bir yandan genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir; diğer yandan baraj, sulama ve içme suyu tesislerinin yapım, bakım ve kamulaştırma hizmetlerinde kullanılmak üzere Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Sermaye ödenekleri, yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir.

Geçici Madde 11 – (Ek: 18/2/2009-5838/24 md.)

21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca sit alanı ilan edilmesi nedeniyle kesin inşaat yasağı getirilen alanlarda kalan taşınmazlar için bu maddenin yayımı tarihinden önce düzenlenmiş olup 31/12/2011 tarihine kadar kullanılmayan veya kısmen kullanılan belgeler iptal edilir ve yenisi düzenlenmez.

Geçici Madde 12 – (Ek: 23/7/2010-6009/36 md.)

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce bu Kanunun 5 inci maddesine göre;

a) Belediyelere devredilen taşınmazlardan devir tarihinden itibaren üç yıl içinde belediyelerce satılmaması nedeniyle Hazine adına re'sen tescil edilmesi gereken taşınmazların aynı amaçla değerlendirilmesi için talepleri halinde belediyelere iki yıl ek süre verilir.

b) Belediyelere devredilen taşınmazların üzerlerindeki yapı sahipleri veya bunların kanuni veya akdi haleflerinden aynı maddede öngörülen altı aylık süre içinde başvurmamaları ile yükümlülüklerini yerine getirmeyenler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde müracaat etmeleri halinde, aynı madde hükümlerinden yararlandırılır.

c) Belediyelere devredilen ve belediyelerce de yapı sahipleri ile bunların kanunî veya akdi haleflerine doğrudan satılan taşınmazlar için ilgili belediyelerin devre ilişkin taleplerinin defterdarlık veya malmüdürlüğüne intikal tarihinden itibaren tahakkuk ettirilen ecrimisil alacakları hangi aşamada olursa olsun terkin edilir, tahsil edilmiş olan ecrimisil bedelleri ise satış bedeline mahsup edilir.

---

(1) 24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanunun 48 inci maddesiyle bu maddenin 1/1/2009 tarihinde yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

Geçici Madde 13-(Ek:13/2/2011-6111/174 md.)

21/1/1998 tarihli ve 4325 sayılı Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelere İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun mülga 8 inci maddesi ile 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun mülga 5 inci maddesine göre, üzerlerinde yatırım yapılmak amacıyla gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak devredilen taşınmazlar için verilen süre içerisinde taahhüt edilen yatırımı gerçekleştiremeyen yatırımcılara 3 yıla kadar ilave süre verilebilir.

Geçici Madde 14-(Ek: 4/7/2012-6353/25 md.)

4325 sayılı Kanunun mülga 8 inci maddesi ile 5084 sayılı Kanunun mülga 5 inci maddesine göre, üzerlerinde yatırım yapılmak amacıyla gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak devredilen veya süresiz kullanma izni verilen taşınmazların yatırımcılar tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde müracaat edilmesi ve iki yıl içinde;

a) Taahhüt edilen veya varsa yatırım teşvik belgesinde öngörülen yatırımın tamamının gerçekleştirilmesi ve anılan kanunlarda öngörülen asgari istihdam sayılarından az olmamak kaydıyla istihdam sayısının (her kişi için en az bir ay olmak üzere) beş yıllık toplam üzerinden yüzde ellisinin sağlanması, üretime tamamen ya da kısmen geçilmiş olunması ve ilgili idarelerden gerekli izinlerin alınması koşullarıyla, taşınmazın şerhin kaldırılacağı tarihteki rayiç bedelinin yüzde üçünün ilgili idarece genel hükümlere göre tahsil edilmesinden sonra başka bir işleme gerek olmaksızın tapu kütüklerine veya sözleşmelerine konulan şerhler terkin edilir.

b) Taahhüt edilen veya varsa yatırım teşvik belgesinde öngörülen yatırımın yüzde altmışı kadar asgari yatırım yapılmış olması ve anılan kanunlarda öngörülen asgari istihdam sayılarından az olmamak kaydıyla istihdam sayısının (her kişi için en az bir ay olmak üzere) beş yıllık toplam üzerinden yüzde kırkının sağlandığının ve üretime kısmen geçildiğinin tespit edilmesi halinde, taşınmazın şerhin kaldırılacağı tarihteki rayiç bedelinin yarısının ilgili idarece genel hükümlere göre tahsil edilmesinden sonra tapu kütüklerine konulan şerhler terkin edilir.

c) Taahhüt edilen veya varsa yatırım teşvik belgesinde öngörülen yatırımın yüzde otuzbeşi kadar asgari yatırım yapılmış olması halinde istihdam sayısına bakılmaksızın taşınmazın şerhin kaldırılacağı tarihteki rayiç bedelinin ilgili idarece genel hükümlere göre tahsil edilmesinden sonra tapu kütüklerine konulan şerhler terkin edilir.

Yatırımcılara bedelsiz olarak devredilen ve yükümlülüklerin yerine getirilmemesi nedeniyle devir işlemi iptal edilerek tapuda eski maliki idare adına tescil edilen veya edilmek istenen, ancak dava konusu edilmesi nedeniyle davası devam eden ve idarece herhangi bir tasarrufta bulunulmamış taşınmazlar hakkında da, bu maddenin yürürlük tarihinde yukarıda belirtilen şartları taşımaları halinde bu madde hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 15-(Ek: 4/7/2012-6353/26 md.)

5084 sayılı Kanunun mülga 5 inci maddesine göre taşınmazlar üzerinde yatırım yapılmak amacıyla yatırımcılara bedelsiz olarak verilen ve uzatılan ön izin süreleri ile kırkdokuz yıl süreli tesis edilen irtifak hakkı veya verilen kullanma izinlerindeki yatırımı tamamlama süreleri; yatırımcılar tarafından talep edilmesi halinde, yükümlülüklerin yatırımcının kusuru dışında kamudan kaynaklanan ve/veya taşınmaz maliki ilgili idarelerce kabul edilebilir sebeplerle yerine getirilmemesi ve bu sebeplerin aynı idarelerce uygun görülmesi halinde, öngörülen sürelerin bitim tarihinden itibaren üç yıla kadar ilave süre verilmek suretiyle uzatılabilir.

Bedelsiz kırkdokuz yıl süreli irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen taşınmazların üzerinde taahhüt edilen yatırımın kısmen veya tamamen yapılmış olmasına karşın, öngörülen yatırım ve istihdam şartlarını tam olarak sağlayamamış yatırımcılar tarafından talep edilmesi halinde; Kanunun öngördüğü asgari istihdam şartından aşağı olmamak üzere taahhüt edilen istihdamın ve yatırımın en az yüzde ellisinin sağlanması, ilgili idarelerden gerekli izinlerin alınması halinde, kanunda belirtilen beş yıllık süre başlatılır. İstihdam sayısı her kişi için en az bir ay olmak üzere beş yıllık ortalama üzerinden değerlendirilir.

Bedelsiz kırkdokuz yıl süreli irtifak hakkı tesis edilen taşınmazların üzerinde taahhüt edilen yatırımın en az yüzde ellisini gerçekleştiren yatırımcılar tarafından talep edilmesi halinde; irtifak hakkı tesis edilen taşınmaz, taşınmazın zemin bedeli ile üzerindeki bina ve tesislerin taşınmaz maliki idareye geçmesi gereken kısmının rayiç bedelleri üzerinden yatırımcıya doğrudan satılabilir.

Lehine bedelsiz kırkdokuz yıl süreli irtifak hakkı tesis edilen veya kendisine kullanma izni verilen yatırımcıların yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle bu işlemleri iptal edilenlerden dava konusu edilip davası devam edenler ve idarece herhangi bir tasarrufta bulunulmayan taşınmazlar hakkında da, bu maddenin yürürlük tarihinde yukarıda belirtilen şartları taşıyan yatırımcılar için de bu madde hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 9 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 10 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**4706 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN
HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin İptal Eden Anayasa Mahkemesinin Kararının Numarası	4706 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Anayasa Mah. 'nin E.: 2001/382, K.: 2002/21 sayılı Kararı	3	4/10/2002
4916	4, 5, 6, 7, 7/A, 7/B, GEÇİCİ MADDE 4, 5	19/7/2003
5228	4, 5, 7, 7/B, GEÇİCİ MADDE 4, 6	31/7/2004
5335	EK MADDE 1, GEÇİCİ MADDE 5	27/4/2005
5793	EK MADDE 2, GEÇİCİ MADDE 4, 7, 8, 9 GEÇİCİ MADDE 10	6/8/2008 1/1/2009
5838	4, 6, EK MADDE 3, GEÇİCİ MADDE 11	28/2/2009
5917	GEÇİCİ MADDE 2	10/7/2009
6001	EK MADDE 2	13/7/2010
6009	4, 5, EK MADDE 2, GEÇİCİ MADDE 12	1/8/2010
Anayasa Mah. 'nin E.: 2009/13, K.: 2011/4 (Yürürlüğü Durdurma)	7	5/2/2011
6111	GEÇİCİ MADDE 12	25/2/2011
Anayasa Mah. 'nin E.: 2009/13, K.: 2011/23	7	2/4/2011
KHK/666	7	2/11/2011
6353	Ek Madde 3, Geçici Madde 7, 14 ve 15	12/7/2012

Değiştiren Kanunun/KHK'nin İptal Eden Anayasa Mahkemesinin Kararının Numarası	4706 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6456	2, Ek Madde 2	18/4/2013